

Stručni rad

ISPRAVLJANJE GREŠAKA U TEKSTU NA ENGLJSKOM JEZIKU

Valentina Batagelj

Osnovna škola Frana Erjavca Nova Gorica

Sažetak

Učenje pisanja na engleskom jeziku je vrlo važno. Članak prikazuje preporučene načine ispravljanja tekstova na stranom jeziku te kako oni utječu na percepciju učenika i sam napredak pri učenju jezika. Važno je da, mi kao roditelji ili učitelji, učenicima ne ispravljamo tekst dodavanjem ispravka, već tako da ih usmjerimo u postupno samostalno traženje grešaka, ovisno o gradivu. Važno je naučiti ih gdje mogu pronaći pravu riječ, bilo da je to u rječniku, udžbeniku, radnoj bilježnici ili bilježnici. U članku se najprije iznosi pogled na greške i metode povratnih informacija, odnosno da tekstove pregledavaju sami učenici, kolege iz razreda ili učitelj. U drugom dijelu su prikazani različiti popravni znakovi, počevši od upotrebe različitih boja te prednosti i mana pri upotrebi različitih boja kemijskih olovaka prilikom ispravljanja. Kao metoda popravnih znakova, članak prikazuje korištenje točkica, zaokruživanje grešaka, korištenje popravnih znakova iz materinskog jezika te zapisivanje komentara. Sve to učenike usmjerava ka samostalnosti što je jedan od glavnih ciljeva pisanja.

Gljučne riječi: engleski jezik, pisanje, ispravljanje grešaka, osnovna škola

1. Uvod

Svaki učitelj ima drugačiji pogled na to kako ispravljati svoje učenike, a to se odnosi i na povratne informacije pri pisanju u engleskom jeziku. Greške su ključni dio kreativnog učenja. Upotreba novih i složenih struktura je vrlo zahtjevna pri učenju jezika. Usredotočenost na greške i negativan pristup prema ispravljanju pisanja vodi do toga da učenici radije upotrebljavaju samo jednostavnije rečenične forme nego da riskiraju. Članak prikazuje kako ispravljati učenike bez negativnog utjecaja na njihovo samopoštovanje, a to im omogućava napredovanje u znanju. Skreće pozornost da pretjerano naglašavanje grešaka može biti jako štetno jer može dovesti do otpora prema učenju engleskog jezika.

2. Greške

Truscott je već 1996. godine naglasio da je važno biti svjestan da pretjerano ispravljanje grešaka ne samo da je beskorisno, već i vrlo štetno [7]. Prihvatanje grešaka kao nešto sasvim prirodno ne znači da bi učitelj sve greške trebao u potpunosti zanemariti. Povratna informacija je svakako potrebna, ali samo ako su učenici na nju pripremljeni. To znači da su učenici već na odgovarajućoj razini učenja engleskog jezika. S druge strane, povratna informacija ne smije biti negativno usmjerena kako ne bi demotivirala učenike. Učitelj treba pratiti kako učenici reagiraju na povratnu informaciju. Corpuzovo istraživanje je ispitalo hoće li usmjereno ispravljanje grešaka poboljšati pravilnu upotrebu jezika kod učenika [1]. Rezultati su pokazali da su tri skupine učenika stranog jezika koji su dobili povratnu informaciju dosegli bolje rezultate od kontrolne skupine koja nije dobila nikakve povratne informacije [1]. Davanje povratnih informacija je također korisno za učenike. Mlađim učenicima koji ne žele ispravljati greške možemo predstaviti učenje jezika kao gradnju dvorca. Ponekad su greške poput cigli koje nedostaju pa kroz njih puše. S ispravljanjem riječi uklanjamo neznanje i dodajemo ciglu tako da njihov dvorac bude čvrst, da postane nešto na što su ponosni.

3. Metode povratnih informacija

Najveća poteškoća nastane pri izboru metode ispravljanja pisanih sastavaka. Corpuz spominje da postoje dvije specifične metode [1]. Učitelj može izravno ukazati na grešku te ponuditi ispravak bilo da ju označi podcrtavanjem, zaokruživanjem, zapisivanjem komentara sa strane ili uporabom korektivnog znakovlja [1]. Neki stručnjaci se ne slažu s tim da davanje rješenja smanjuje broj pogrešaka, dok se drugi slažu [1]. Dvije studije koje je proveo Ferris između 1997. i 2001. godine ukazuju da su sudionici radije birali izravne ispravke nego koristili nagovještaje da postoje greške u tekstu te rješenje potražili sami [1]. Koja je metoda učinkovitija nije posve jasno. Važno je uzeti u obzir afinitete učenika. Popravljanje vlastitih grešaka ovisi o dobi i razini učenika. Kod mlađih učenika važno je upotrebljavati metode ispravljanja koje ih neće demotivirati, odnosno neće im uskratiti radost prilikom procesa učenja jezika. Ta djeca upijaju znanje kroz igru, zato im je nužno pomoći onoliko koliko je potrebno za njihov nivo. Gauvain u svojem članku piše da je već Vygotsky naglasio da trebamo uzeti u

obzir razliku između stvarnog stupnja razvoja (što učenici mogu sami) i stupnja potencijalnog razvoja (što učenici mogu naučiti uz vodstvo). To se naziva zonom razvoja. Rassaei dodaje da bi proces učenja trebao biti suradnja između učitelja i učenika [4]. To znači da bi se s učenicima trebale upotrebljavati različite metode kako bi ih se poduprlo na način koji njima najbolje odgovara. Važno je biti svjesni da su neki učenici takvi da im nije teško griješiti, međutim neki radije ništa ne napišu jer ne žele pisati nešto što nije ispravno. Takvi učenici zahtijevaju puno vremena kako bi napisali tekst jer više vremena provode analizirajući što su napisali dok će drugi učenici napisati tekst bez plana i provjeravanja. Prije same aktivnosti nužno je usredotočiti se na to je li nam važnija gramatička točnost ili tečnost teksta. Na primjer, kod stvaralačke priče u devetom razredu, važno je dati veći naglasak na samo stvaralaštvo, na nit vodilju priče, razvoju priče te opisu osoba, mjesta i vremena događaja, nego na gramatiku. Kada to pregledamo onda se tek možemo usredotočiti na samu gramatiku iako je, kod nekih učitelja, često primarna stavka koju pregledavaju.

3. 1. Pregled vlastitih grešaka

Učenici mogu sami ispravljati svoje greške. Učenici se često znaju sami ispraviti, ako ih se pravilno usmjeri, osobito ako je tema već poznata i dobro utvrđena kao što je, na primjer, primjena vremena Present Simple. Ponekad je greška samo *lapsus* kojeg učenici naprave bez da su je svjesni. Važno je učenicima pružiti mogućnost i vrijeme da se isprave. Ponekad je dovoljno učenika usmjeriti ka pogrešci kako bi ju sam ispravio.

3. 2. Učenici jedni drugima ispravljaju tekstove

Ponekad smo motiviraniji pronaći grešku ako pred sobom imamo tuđi tekst te smo kao učenici postavljeni u ulogu učitelja. Ispravljanje teksta kolege iz razreda može stvoriti pozitivno ozračje jer shvate da nisu jedini koji griješe, a time i lakše uče jedni od drugih. Stariji učenici iz devetog razreda mogu ispravljati tekstove šestašima. To im ujedno pruža potvrdu koliko su znanja već usvojili te da su napredovali do razine mentora ili učitelja. Kakav god put izabrali za ispravljanje pisanih radova učenika, imajmo na umu da trebamo njegovati pozitivno iskustvo za učenika. Tko god je ikad učio strani jezik zna da je konstantno ispravljanje djelovalo demotivirajuće. Tijekom čitanja učeničkih radova trebamo obratiti pažnju i na dobre primjere upotrebe jezika te takve primjere predstaviti pojedincu i skupini.

3. 3. Učitelj ispravlja greške učenika

Često rješenja mora dati učitelj kada učenici sami ili u paru ne mogu pronaći rješenje unatoč danim nagovještajima i primjerima. Često je to dobra povratna informacija da gradivo treba utvrditi. Važno je njegovati pozitivan odnos i strpljenje pri objašnjavanju gradiva. Važno je pohvaliti učenike osobito kad se sami jave i postave pitanje o nečemu što ne razumiju te uvjeriti ih da su na dobrom putu

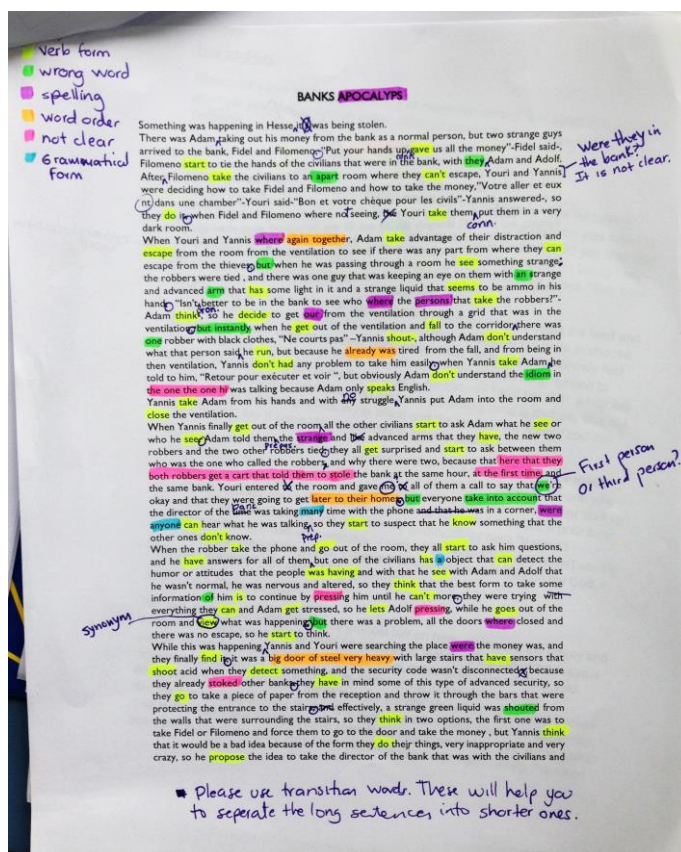
učenja jezika te da se učitelji ne ljute kada pogriješe. Tako će razumjeti da je u redu pogriješiti. Samo ako riskiramo imamo mogućnost za poboljšanje.

4. Popravni znakovi

Upitajte učenike kakvu metodu ispravljanja tekstova na engleskom žele. Važno je razgovarati s učenicima o ispravljanju pogrešaka i saznati kako žele da ih ispravljamo. Kada imamo veću skupinu možemo organizirati glasanje među učenicima kako bi izabrali omiljenu metodu, a kod manjih skupina možemo se prilagoditi individualnim željama učenika. Kod starijih učenika možemo ponuditi mogućnost da ih ne ispravljamo, dok drugima možemo ponuditi mogućnost ispravljanja samo onoga što je najvažnije, trećima pak sve što je moguće ispraviti.

4. 1. Korištenje bojica i kemijskih olovaka

Učitelji koriste raznolike popravne znakove. Neki koriste različite boje za različite greške: npr. žutu za primjenu krivog vremena, zelenu za primjenu krive riječi, ljubičastu za pravopisne greške, plavu za nepravilan poredak riječi, te narančastu kada dio teksta nije razumljiv. Takav način ispravljanja koji je vidljiv na donjoj slici koristi Ramirez. Tim načinom ispravljanja, tekst brzo poprima izgled obojenog mozaika.

Slika 1: Tekst s kodiranjem u boji

Dobro je promisliti hoće li se učenici pri kraju osnovne škole, u devetom razredu snaći u takvom tekstu kao u prethodnom prikazu te pravilno ispraviti tekst. Važno

je da učenici pri upotrebi kodiranja u boji postepeno usvoje značenje različitih boja i popravnih znakova te započnu s kraćim odlomcima. Ipak, kod takvog je teksta naglasak povratne informacije prije svega na pravopisu, a ne na samoj gradnji priče, junaka, mjesta i vremena.

Stručnjaci upozoravaju i na upotrebu boja kemijskih olovaka s kojima učitelji označavaju greške pismenih radova. Učitelji obično upotrebljavaju crvenu kemijsku olovku kako bi komentari bili lakše vidljivi u odnosu na originalni tekst. Sociolozi Richard Dukes i Heather Albanesi sa Sveučilišta Colorado su u časopisu *The Social Science Journal* istraživali smatraju li učenici učitelje koji upotrebljavaju crvenu boju za dodavanje komentara pri ispravljanju tekstova negativnijima od onih koji koriste drugačije boje. Sociolozi su u studiju uključili 199 studenata. Rezultati su pokazali da su komentari napisani crvenom bojom ostavili stroži dojam na učenike. Dukes i Heather su upotrebu crvene kemijske olovke usporedili s elektronskom porukom (e-mail) ili porukom putem telefona (SMS) koja je u cijelosti pisana tiskanim slovima, a koja se doima poput vriska te smatraju da takav način ne potiče proces učenja. 2010 godine je Sussman objavila dodatnu studiju u *European Journal of Social Psychology* u kojem je spomenula da je upotreba crvenih kemijskih olovki važna jer pridonosi većoj točnosti pronalaska i ispravljanja grešaka u odnosu na druge boje. Upotreba boja je izazvala veliku pozornost u oba smjera tako da je najbolje učenike pitati kakvu boju žele prilikom ispravljanja. Ako je razred malen, možemo se prilagoditi individualnim potrebama, a ako se radi o većoj skupini, upotrijebit ćemo onu boju za koju se opredijelila većina. Kada se podučava u više razreda, ponekad je teško pratiti individualne potrebe učenika, odnosno skupine.

4. 2. Korištenje točaka

Neki učitelji koji primjenjuju metodu pri kojoj učenici sami pronalaze greške, pored rečenica napišu toliko točaka koliko ima grešaka u rečenici. Nakon toga učenici sami traže greške.

Do you wont to play with as? ● ●
Do you want to play with us?

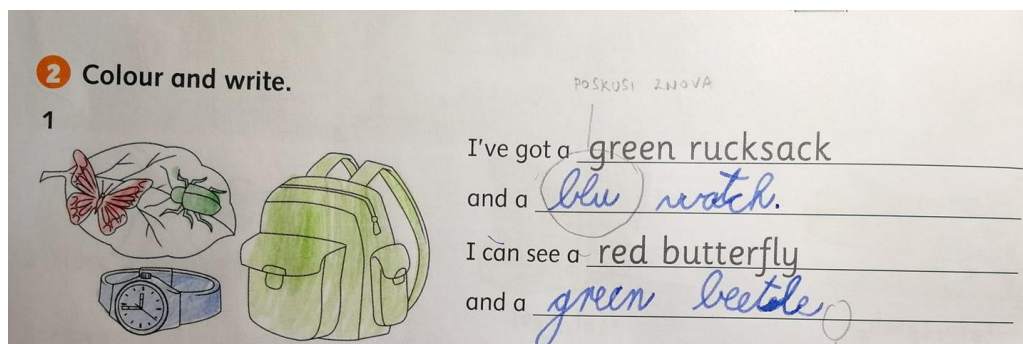
Hello, my name l'ts Julie. ●
Hello, my name is Julie.

Neki učenici tako neće uspjeti pronaći greške. Važno je prethodno dobro obraditi gradivo kojeg ispravljamo u tekstu, kao što je tu iznad slučaj s gramatikom.

4. 3. Zaokruživanje pogrešno napisanih riječi

Mlađe učenike možemo potaknuti na učenje pisanja tako da si zamisle da su istraživači koji imaju lupu s kojom traže greške. U našoj školi koristimo udžbenike koji se zovu Young Explorers – mladi istraživači zato im je takav pristup istraživanja poznat. U tekstu možemo zaokružiti riječ u kojoj se nalazi greška te ih pozvati da, kao pravi istraživači, potraže kako se ispravno piše ta riječ. Pritom se smiju služiti udžbenikom, radnom bilježnicom i bilježnicom. Tako ih ujedno učimo

samostalnosti kako bi mogli sami pronaći pravilno napisanu riječ bez pomoći učitelja.

Slika 2: Zaokruživanje grešaka u tekstu

4. 4. Korištenje popravnih znakova iz materinskog jezika

Učenicima u osnovnoj školi je lakše ako se pri ispravljanju tekstova koriste popravni znakovi koji se koriste u učenju materinskog jezika, kao u sljedećem primjeru.

Korekturna (popravna) znamenja	
/ / 7 7 7 7 7 7 7 7	popravi
⌊ — ⌊ —	napačen črkovni sklop ali beseda
⊥ ⊥ √	manjka
9	izpusti
↓ ↑ ↓	piši skupaj
⌋ ⌋ ⌋	piši narazen
← ← ←	zbližaj vrstici
→ → →	razmakni vrstici
5 2 4 3 1	uredi besede ali vrste po številski vrednosti

Slika 3: Popravni znakovi koji se koriste u slovenskom jeziku

4. 5. Zapisivanje komentara

Kod viših razreda osnovne škole koji već imaju iskustva u ispravljanju tekstova je najsmislenije podijeliti komentare u tri skupine:

- sadržaj
- vokabular
- gramatika

Kako nalaže formativno praćenje, važno je da učenici sami postave kriterije za sve tri skupine te da prije samog ocjenjivanja imaju i provjeru znanja. U nastavku je dobar primjer povratne informacije za učenicu devetog razreda nakon pisane provjere znanja koju redovito koristim u nastavi.

██████████, **sadržaj** tvog pisanog sastavka je bogat, tekst u potpunosti ispunjava sve zahtjeve zadatka. Uzela si u obzir sve smjernice i odlično ih razvila, neke rečenice su i složenije (npr. Finally she goes to bed at ten o'clock BUT before that she brushes her teeth again BECAUSE she likes them white and healthy.) **8/8**

Vokabular je primjeren, raznolik i pravilno upotrijebljen kod svih triju smjernica. Pravopisne greške se pojavljuju samo iznimno (npr. dinNer). Pazi kako zapisuješ slovo b; u kombinaciji s drugim slovima, prije svega sa slovom »r« je riječ ponekad teško čitljiva (npr. BRother, BRushes) **6/6**

Gramatika: tekst ima samo nekoliko nepravilno napisanih formi, prije svega kod upotrebe vremena »Present Simple« (spend umjesto spendS, have umjesto HAS, get's umjesto gets). Kada završiš s pisanjem, provjeri da nema takvih grešaka.

Na taj način učenici ispravljaju greške prema skupinama i onome što se stvarno ocjenjuje na testu, u takvom okruženju se osjećaju sigurni pisati jer znaju što mogu očekivati.

5. Zaključak

Kod biranja povratne informacije je najbolje da se učitelji dogovore sa svojim učenicima o tome kakva im metoda najbolje odgovara te da uzmu u obzir njihove individualne razlike kao što su dob, odnos prema učenju jezika i motivacija. Ukratko, ne postoji samo jedan ispravan način kako ispravljati greške kod učenika. Zadatak učitelja je da kod učenika potakne pozitivan stav prema greškama i uklanjanju istih te da nađe metodu koju će prihvatiti većina učenika pojedine skupine.

6. Literatura

- [1.] Corpuz, V. A. F. (2011) Error correction in second language writing : teachers' beliefs, practices, and students' preferences
- [2.] Dukes R. L., Albanesi H. (2010) Seeing red: Quality of an essay, color of the grading pen, and student reactions to the grading process
- [3.] Gauvain M. (2020) Encyclopedia of Infant and Early Childhood Development (Second Edition)
- [4.] Ramirez M. (2016) Zagotavljanje pisnih povratnih informacij z barvnim kodiranjem
- [5.] Rassaei E. (2014) Scaffolded Feedback, Recasts, and L2 Development
- [6.] Rutchick A. M (2010) The Pen is Mightier than the Word: Object Priming of evaluative standard
- [7.] Sussman, D. (2002). Barriers to job-related training. Perspectives on Labour and Income
- [8.] Truscott, J. (1996) The case against grammar correction in L2 writing classes. Language Learning